

Mladoniczki Réka – Farkas Csilla –
Tóth Gábor

**Uraiújfalu, Alájáró-dűlő –
kora rézkori településrészlet**
(Előzetes beszámoló)

2010 októberében a Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága munkatársai régészeti megfigyelést végeztek Uraiújfalu határában, a leendő szennyvíztisztító telep területén (0107/1 hrsz.). A humuszréteg eltávolítása után egy kora rézkori település objektumai jelentkeztek az altalajban, melyek régészeti kutatására 2010. november 10–26. között került sor. Az ásatás vezetője Mladoniczki Réka volt.¹ A kutatott terület szigorúan alkalmazkodott a beruházás határához, összesen 972 m² volt.

A lelőhely

A lelőhely Vas megyében, Uraiújfalutól K-re, az Alájáró-dűlőben, a szabályozott Kőrös-patak bal partján található (1. kép). A valamikor erősen kanyargó patak árteréből kissé kiemelkedő dombháton található az egykori település nyomai. Az újkori műtárgyak, földút, gát erősen bolygatták a területet, de a terepbejárások alapján a település folytatódik ÉNy-i és D-i irányban is a földút másik oldalán.

A terület a Sopron–Vasi-síkságon, a Rába teraszos sík kistájon² található, a Rábától alig néhány, a Répécétől 5–6 km-re. A terület a 3. katonai felmérés (1883) alapján vizenyős rét, legelő, erre utalnak a környező dűlők nevei is (Fűz, Fűzfa-dűlő). A terület tengerszint feletti magassága Btf. 142–143 m. A talajvízszint az őszi csapadékosabb időjárás miatt igen magas volt, ezért sok esetben nem tudtuk kibontani az objektumok alját. A talaj csernozjom barna erdőtalaj.³

Telepjelenségek

A kutatott felületen 38 jelenséget számoztunk (2. kép), melyekből néhány összefüggőnek, vagy újabb kori bolygatásnak bizonyult. A szelvény Ny-i felében két ÉNy–DK (305–125°) irányú, nagyméretű cölöpszerkezetes ház körvonala bontakozott ki. Sajnálatos módon a házak teljes alaprajza nem esett bele a megkutatható területbe. A nagyobbik „északi” (1.) ház (mérhető adatai: 20×7 m) tovább folytatódik a Ny-i szelvényhatáron túl is (3. kép). A ház falai alapárkosak. A hosszanti falak árkainak szélessége 55–80 cm, amelyben viszonylag sűrűn, 50–

Réka Mladoniczki – Csilla Farkas –
Gábor Tóth

**Uraiújfalu, Alájáró-dűlő –
A partially excavated
Early Copper Age settlement**
(Preliminary report)

The employees of the Directorate of the Museums in Vas County conducted an archaeological surveillance in the vicinity of Uraiújfalu, in the territory of the planned wastewater treatment plant (lot no. 0107/1) in October 2010. After the removal of the plowzone, Early Copper Age settlement features became visible in the subsoil. The archaeological investigation was carried out between November 10 and 26, 2010, under the leadership of Réka Mladoniczki.¹ The excavated area, altogether 972 m², was strictly confined to the investment area.

The site

The site is located in Vas County, E of Uraiújfalu, in the Alájáró-dűlő, on the left bank of the regulated Kőrös stream (Fig. 1). The traces of the settlement are found on a hill that rises slightly above the floodplain of the one-time highly sinuous stream. Modern structures, such as a dirt road and a levee, have significantly disturbed the area, but based on surface surveys, the site continues to NW and S on the other side of the dirt road.

The territory lies in the Sopron–Vasi Plain, in the Rába terrace plain region², a few kms from the Rába and 5–6 kms from the Répce. On the basis of the 3rd military survey (1883), the area was a waterlogged meadow and grassland, to which the names of the surrounding plots also refer (Fűz, Fűzfa-dűlő). The elevation ranges between 142 and 143 m above the Baltic Sea level. Owing to the autumn rainfalls, the water table was fairly high, hence, in many cases we could not excavate the features all the way down. The soil type is chernozjem brown forest soil.³

Settlement features

We gave ID numbers to 38 features in the excavated area (Fig. 2), some of which proved to be either interconnected or recent. In the western half of the trench two, NW–SE oriented (305–125°), large houses supported by posts were evident. Unfortunately, the entire layout of

1 Munkatársak: Farkas Csilla régész, Kőszegi Ádám, Vámos Péter régésztechnikusok, Isztin Gyula geodéta és régésztechnikus. A cikkben szereplő térképeket Isztin Gyula, az objektumrajzot Kőszegi Ádám, a tárgyrajzokat Kapiller Ferenc készítette.

2 MAROSI S.–SOMOGYI S. (szerk.): Magyarország kistájainak katasztere. Budapest, 1990. 422–427.

3 ÁDÁM L.–MAROSI S. (szerk.): A Kisalföld és a Nyugat-magyarországi-peremvidék. Budapest, 1975. 32. ábra.

1 Co-workers: Csilla Farkas, archaeologist, Ádám Kőszegi, Péter Vámos, technicians, Gyula Isztin surveyor and technician. For the current paper the maps were made by Gyula Isztin, Ádám Kőszegi created the feature drawing, while the drawings of the artifacts were performed by Ferenc Kapiller.

2 MAROSI S.–SOMOGYI S. (eds.): Magyarország kistájainak katasztere. Budapest, 1990. 422–427.

3 ÁDÁM L.–MAROSI S. (eds.): A Kisalföld és a Nyugat-magyarországi-peremvidék. Budapest, 1975. fig. 32

55 cm vastagságú gerendákból álló falazat állhatott. A faoszlopokat 35–60 cm mélyen ásták bele az altalajba. A megfigyelhető K-i falszakaszon 25, a nyugatinál 16 ilyen oszlophelyet tudtunk elkülöníteni. Az oszlophelyek viszonylag kis távolságokra folyamatosan követik egymást, feltételezhető, hogy a ház folytatásában is hasonló szerkezet jelentkezne. A hosszanti falak túlnyúlhatnak a ház déli végét lezáró fal alapárkán, amely sekélyebb és keskenyebb, végig azonos mélységű, oszlophelyek nem találhatóak benne. A keleti hosszanti fal egyik oszlophelyétől indul, és nem éri el a másik hosszanti falat, csaknem 1 méteres bejáratot hagyva. Ez a rövidebbik fal egy sekély gödörben végződik, bár nem egyértelmű, hogy ez a gödör a házhoz tartozó lenne. A ház D-i vége tulajdonképpen nyitott, a hosszanti falak D-i végei egy-egy határozott, mély cölöplyukkal végződnek. A ház belső részében található, valószínűleg 2×3 oszlop, részben a belső tér megosztását, részben a tetőszerkezet megtartását szolgálhatta. Az É-i oszlopsornál csak feltételezhető a három oszlop megléte a szabályos elrendezés miatt, hisz a ház ezen része a kutatási területen kívül esik. Az oszlopok méretére, illetve jelentőségére a gödrök kialakítása utal. A hosszanti falakkal párhuzamos, nagyméretű, sarkainál lekerekített, téglalap alakú gödrök, amelyek lépcsőszerűen mélyednek le, a déliekben az északi, az északiakban a gödrök déli végében helyezkednek el az oszlopok. A betöltésben jól látszódtak a gerendák nyomai, részben itt humuszosabb volt a betöltés, részben az oszlopok helyeit patics és égett részek jelezték. Átmérőjük 50–55 cm lehetett, mint a külső falakat alkotó gerendáké. Pontos mélységük meghatározásánál komoly gondot okozott a talajvíz, amely a feltárást és a dokumentálást is erősen megnehezítette. A ház DK-i sarkánál található a falra merőleges gödör, amely már feltárást követően elütött a ház többi részétől, leletanyaga alapján jóval későbbi bolygatásnak bizonyult (7. objektum).⁴

A feltárási felület DNY-i sarkában egy másik (2. sz.) ház két fala jelentkezett (4. kép). A két fal egymással nem ér össze, és nem pontos derékszöveget zár be. A második ház mérhető adatai: 7×2,5 m. Keleti falának alapárkába viszonylag sűrűn nagyméretű oszlophelyek mélyednek, a meglévő szakaszon 9 darabot sikerült feltárnunk, de az árok még fut tovább a metszetsfalán túl. A ház D-i falának alapárka jobbra azonos szélességű és mélységű, csak egy 50 cm átmérőjű oszlophelyet találtunk az árok szelvényünkbe eső szakaszán. Miután a háznak csak egy kis szeglete jelentkezett a szelvényünk határán belül, így belső szerkezetéből nem sikerült sokat feltárnunk a benne talált két cölöplyukon kívül, ami nem feltétlenül tartozhatott a ház szerkezetéhez. Itt a falalapárkok kissé keskenyebbek és nem is olyan mélyek, mint az 1. ház esetében, talán a kavicsosabb altalaj miatt. A gerendák méretéből azonban hasonló jelentőségű épületre

the structures did not fall into the working area. The larger “northern” house (no. 1; measurable extent: 20 m × 7 m) continues beyond the western edge of the trench as well (Fig. 3). The house walls have foundation trenches. The width of the trenches associated with the lengthwise walls measures 55–80 cm, and wall posts, measuring 50–55 cm in diameter, might have been used in the construction. The wooden posts were dug into the subsoil at a depth of 35–60 cm. In the observable segment of the eastern wall 25, along the western wall 16 postholes were discerned. They follow one another continuously at a relatively small distance, and it is likely that a similar layout would be noticed in the unexcavated part of the house. The lengthwise walls extend beyond the foundation ditch of the wall that closes up the southern end of the house. This foundation ditch is shallower and narrower, its depth is even for its entirety, and no postholes were found in it. It starts from one of the postholes of the eastern lengthwise wall and does not reach the other lengthwise wall, leaving a nearly 1 m wide entrance. This shorter wall ends up in a shallow pit, however, it is ambiguous if this feature belongs to the house. The southern edge of the house is practically open and the southern ends of the lengthwise walls end up in definite, deep postholes. The posts within the house, arranged in a pattern of likely 2 × 3, might have served partly to subdivide the interior and partly to support the roof structure. The existence of the three posts in the northern part, based on the regular layout, can only be supposed since this portion of the house falls outside the excavated area. The shape of the pits was indicative of the size and significance of the posts. The pits along the lengthwise walls were large and oblong with rounded corners, and their walls were carved in a stair shape. The posts were placed at the northern end of the pits along the southern wall and at the southern end of the pits along the northern wall. The traces of the posts were highly visible in the fill as it was richer in humus here, as well as daub and burned patches indicated them. Similar to the posts supporting the outer walls, their diameter ranged between 50 and 55 cm. The high water table caused remarkable difficulties in measuring their precise depth, and made their excavation and documentation very complicated too. Even the patch of the pit, located perpendicular to the wall at the southeastern corner of the house, differed from the other parts of the house, and, based on the artifacts, it proved to be a considerably later disturbance (feature no. 7).⁴

In the southwestern corner of the excavated area two walls of another house (no. 2) were noticed (Fig. 4). The two walls do not join, and do not meet at a right angle. The measurable extent of this house is 7 m × 2.5 m. In the eastern foundation trench, large, relatively densely distributed postholes were found. Nine of them

4 Vasszögek és római kerámiatöredékek kerültek elő belőle.

4 Iron nails and Roman potsherds were found in the fill.

következtethetünk. A két ház tájolása teljesen megegyezik, egymástól közel 11 m távolságra vannak.

A mindkét háznál megfigyelt falalapárókban található sűrű oszlopok rendszere nem vesszőfonatos falszerkezetre utal. Az előkerült tapasztásdarabok is ezt bizonyítják (5. kép).⁵ Némely darab esetében lécs- vagy deszkalenyomatot feltételezhetünk. Elképzelhető, hogy a falak vastag tartóoszlopait deszkával, lécekkel borították, és ezt tapasztották be. A nem túl erősen átégett, omlékony tapasztásdarabok csak a belső oszlopok betöltéséből kerültek elő. A házak belsejében található nagyméretű oszlopok feltételezni engedik, hogy a háznak esetleg emelete, de mindenképpen jelentős terhet elbíró padlása lehetett, ami termény tárolására is szolgálhatott. Az oszlophelyekből előkerült paticsdarabok a tapasztott faalapú mennyezet maradványai is lehetnek.⁶

Az 1. házhoz hasonló szerkezetű építményeket Veszprémből (Jutasi út),⁷ valamint Nyugat-Szlovákia területéről, Svodínból (Magyarszógyén) (210/73, 211/73),⁸ valamint az előzetes beszámolók alapján Alsónyékről⁹ ismerünk.

A két ház között több, viszonylag sekély, lelet nélküli, ovális alakú objektum jelentkezett, valamint innen került elő egy sír is. A kutatott terület ÉK-i sarkában két nagyméretű, az idők során hulladékkal feltöltődött anyagnyerő gödör került elő, amelyek a felsőbb rétegekben valószínűleg egybetartoztak. Irányítottáguk párhuzamos az 1. házéval. A terület DK-i negyedében kisebb-nagyobb, kör alakú, nem túl mély cölöplyukak kerültek elő. Miután csak néhányban találtunk leletet, pontos funkciójukat nehéz lenne meghatározni.

Temetkezés. Antropológiai vizsgálat

A két ház közötti területről került elő – már humuszoslaskor – a mai felszíntől 36–40 cm mélységben egy DK-ÉNy tájolású sír (16. objektum) (6. kép). Sír-gödör nem volt érzékelhető, melléklete nem volt, vagy a szántás vagy a humuszosítás vitte el, ami a csontokat is megbolygatta. A halott bal oldalára volt fordítva és zsuporított helyzetben helyezkedett el. Az állkapocs csak részben van meg, a koponya töredékes. A jobb kar az áll alatt behajlítva, a bal a test alatt lehetett, a lábak felhúzott helyzetben helyezkedtek el.

A feltárásokhoz köthető leletanyag embertani vizsgálatának módszertana Rainer Knüßmann kézikönyvé-

were excavated in their accessible segments, but the trench continues beyond the working area as well. The width and the depth of the foundation trench of the southern wall of the house are more or less identical, and only one posthole, measuring 50 cm in diameter, was dug in the trench segment falling within our area. Since only a small portion of the house came to light in the area, not much is known about its inner structure. The two postholes did not definitely belong to the house. The foundation trenches are slightly narrower here, and their depth, probably owing to the more gravelly subsoil, is less than that of house no. 1. Yet, based on the size of the posts, a building of similar significance can be inferred. The two houses share exactly the same orientation, and they are situated 11 m apart.

The densely placed posts in the wall trenches observed at both houses do not imply wattle-and-daub wall structures and the recovered plaster fragments are also contradictory (Fig. 5).⁵ Some plaster pieces might have displayed slat and plank imprints. It is possible that the thick supporting posts of the walls were covered with planks and slats and then plastered. The friable, moderately burned plaster fragments were unearthed exclusively from the fills of the inner posts. The large posts revealed in the interior allow us to assume that the house may have been two-storied, but it undoubtedly was supplied with an attic of remarkable carrying capacity that may have served also for crop storage. The daub fragments, found in the postholes, may have been associated with the plastered, wooden ceiling.⁶

Structures similar to house no. 1 are known from Veszprém (Jutasi street),⁷ Svodín (Magyarszógyén) (210/73, 211/73) in Western Slovakia,⁸ and, based on the preliminary reports, were excavated at Alsónyék.⁹

Several relatively shallow, ovate features without artifacts, as well as a grave, were excavated between the two houses. In the northeastern corner of the working area two large clay extraction pits, filled with garbage over time, were uncovered. They might have related to one another in their upper layers. Their orientation is parallel with house no. 1. Smaller and larger, circular, shallower postholes were found in the southeastern quarter of the excavated surface. Since only some of them contained findings, it would be difficult to define their actual function.

5 REGENYE 2004, 31.; VIRÁG-FIGLER 2007, Fig 7. 4-5.

6 PAVÚK 2003, 456.

7 REGENYE 2004, 29; 13-17. ábra.

8 PAVÚK 2003, 457-458; Abb 4-5. A szerző ezeket a házakat a Lengyel-kultúra I. fázisába keltezi.

9 ZALAI-GAÁL I.-OSZTÁS A.: A Lengyeli-kultúra települése és temetője Alsónyék-Kanizsa-dűlőben. (Settlement and cemetery of the Lengyel Culture at Alsónyék-Kanizsa dűlő) In: Bende L.-Lőrinczy G. (szerk.): Medinától Etéig. Régészeti Tanulmányok Csalog József születésének 100. évfordulójára. Szentes 2009, 245-254. 246; 1. kép 3.

5 REGENYE 2004, 31.; VIRÁG-FIGLER 2007, fig. 7. 4-5

6 PAVÚK 2003, 456.

7 REGENYE 2004, 29; fig. 13-17

8 PAVÚK 2003, 457-458; Abb 4-5. According to the author, these houses are dated to the Lengyel I period.

9 ZALAI-GAÁL I.-OSZTÁS A.: A Lengyeli-kultúra települése és temetője Alsónyék-Kanizsa-dűlőben. (Settlement and cemetery of the Lengyel Culture at Alsónyék-Kanizsa dűlő) In: Bende L.-Lőrinczy G. (eds.): Medinától Etéig. Régészeti Tanulmányok Csalog József születésének 100. évfordulójára. Szentes 2009, 245-254. 246; fig. 1. 3

nek ajánlásait követte.¹⁰ A csontanyag hiányos, töredékes, rossz megtartású. Állagának megóvása miatt in situ helyzetben felszedve, csupán a meghatározáshoz minimálisan szükséges mértékig mosva került vizsgálatra. Életkora a fogazat jellemzőinek, a juvenisek nyitottságának és a hosszúcsontok méreteinek figyelembe vételével 15–19 év. Bár ebben az életkorban a nemi hovatartozás eldöntése bizonytalan; mégis, figyelembe véve az igen gracilis csontozatot, a linea aspera és az incisura ischiadica maior erősen nőies kifejezettségét, a leletet egy fiatal nő maradványainak határozhatjuk meg.¹¹

Leletanyag

A leletek zöme a két anyagnyerő gödörből származik, de a házak oszlophelyeinek gödréből is kerültek elő apró kerámia-, állatcsont-töredékek és tapasztásdarabok. A kerámiaanyagon kívül több kisméretű pattintott kőeszköztöredék, kova magkövek (többségében szentgáli radiolarit), csiszolt kőbalta- és vésőtöredékek, agyagkanalak töredékei, szarvasmarhaszarvak kerültek elő.

A leletanyag még feldolgozatlan, néhány dolog azonban előzetesen megállapítható. Az edénytöredékek legnagyobb része kavicsos soványítású, festett töredék nem fordult elő, csupán néhány esetben figyeltünk meg bebökődött pontsorból álló mintát (9. kép 8–9.), illetve néhány peremtöredéken figyelhető meg sűrű bevagdolás (7. kép 2., 9. kép 3–4.).

A legtöbb edénytöredék tálakból származik (7. kép). A többség kónikus, nem túl magas, erősen duzzadt peremű. A csőtalptöredékek (10. kép 1., 3., 5.) egy része valószínűleg ilyen tálformához tartozott, de a leletanyag nagy része még nincs restaurálva, és eddig nem sikerült összefüggő darabokat találni. Néhány esetben a perem alatt kívül kis félgömbös bütyök helyezkedett el (7. kép 4., 9.).

A kerámiaanyag legjellegzetesebb darabjai a megvastagodott szélű, egyenesen levágott peremű, kiöntőcsöves tálak (7. kép 1.). Több, Szombathely környéki lelőhelyről ismerünk hasonló leletanyagot,¹² Nagykanizsán az Inkey-kápolnáról,¹³ Zalaszentbalázsról¹⁴ és Győről a Szabadrétdomb lelőhelyről¹⁵ is került elő ilyen típusú tál. Ez a típus Kalicz Nándor szerint, a lengyeli-

The burial. Anthropological analysis

Between the two houses a SE–NW oriented grave was revealed during the humus removal, at the depth of 36–40 cm from the current surface (feature no. 16) (Fig. 6). The burial pit was not recognizable. No grave goods were found, though either plowing or the humus removal may have displaced them while also disturbing the bones. The skeleton was contracted on its left side. The jaws are partly preserved and the skull is fragmentary. The right arm is bent under the chin, the left arm might have been laid under the body, and the legs were bent.

The methodology of the anthropological analysis followed the recommendations of Rainer Knußmann's handbook.¹⁰ The bone assemblage is incomplete, fragmentary, and badly preserved. In order to preserve its current condition, the grave was removed in situ. Prior to the analysis, the bones were washed only to the minimally necessary extent. Considering the teeth characteristics, the degree of the openness of the juvenis and the measurements of the long bones, the age at death was between 15 and 19 years. Although it is uncertain to determine sex at this age, taking the gracile bones, the strong female characters of linea aspera and incisura ischiadica into consideration, the burial can be identified as the remains of a young woman.¹¹

Artifacts

A majority of the artifacts were recovered from the two clay extraction pits, but tiny ceramics, animal bone and plaster fragments were found also in the postholes. Apart from potsherds, several small chipped stone fragments, flint cores (mostly Szentgál radiolarites), polished stone axe and chisel fragments, clay spoon fragments, as well as cattle horns were unearthed.

However, the findings are unprocessed yet, some preliminary implications can already be drawn. Most of the potsherds are gravel tempered, painted fragments did not occur, dotted decorations in linear patterns appear only in several cases (Fig. 9. 8–9), and there are dense scratches on some rim fragments (Fig. 7. 2; Fig. 9. 3–4).

The majority of ceramics come from bowls (Fig. 7). Most of them are conical, moderately high, with markedly swollen rim. Some pedestal fragments (Fig. 10. 1, 3, 5) might have belonged to this bowl type, but a large part of the artifacts are still need to be restored, and pieces fitting together have not been found yet. In some cases small, half-globular knobs were placed on the exterior, below the rim (Fig. 7. 4, 9).

10 Az antropológiai meghatározást dr. Tóth Gábor (egyetemi docens) a Nyugat-magyarországi Egyetem, Savaria Egyetemi Központ, TTK, Biológia Intézet munkatársa végezte el.

11 Vas megye rézkori embertani anyagairól készült összefoglaló tanulmány: TÓTH G.: A rézkor embertani emlékei Vas megyében. *Folia Anthropologica* 10 (2011) 99–101.

12 KÁROLYI M.: A korai rézkor emlékei Vas megyében. – The early copper age in County Vas. Szombathely, 1992. Kisnyom, Nádasdi tábla: 14 t. 2–6., 16. t. 1.; Szombathely-Olad: 35 t. 1; Jákfa: 37 t. 6. A szerző ezeket az anyagokat a lengyeli kultúra II. periódusának végére keltezi: 73–74.

13 KALICZ 2003, 4. kép 8–9, 8. kép 7.

14 BÁNFFY, E.: Early Chalcolithic settlement at Zalaszentbalázs-Szőlőhegyi mező. *Antaeus* 22 (1995) 71–102. Pl. 97/166, Pl. 103/218, Pl. 104/219–220, Pl. 105/225, 232.

15 VIRÁG-FIGLER 2007, Fig. 3/12.

10 The anthropological analysis was carried out by dr. Gábor Tóth (adjunct professor) at the Biological Institute of the University of West Hungary, Savaria Campus, Faculty of Natural Sciences.

11 The comprehensive study of the Copper Age anthropological materials of Vas County: TÓTH G.: A rézkor embertani emlékei Vas megyében. *Folia Anthropologica* 10 (2011) 99–101

kultúra körében csak a legkésőbbi fázisban fordul elő, majd tovább él a középső rézkori Balaton-Lasinja kultúrában is.¹⁶

A leletanyagban előfordulnak még bikónikus tálak éles vagy ívesebb töréssel a perem alatt, a törésvonalon félgömbös bütyök helyezkedik el (7. kép 9., 8. kép 1.). Jellegzetesek a bikónikus, élesen megtörő hasvonalú csészék, a hasvonalon félgömbös bütyökkel díszítve (8. kép). Előfordulnak még a kétfülű, hengeres nyakú, öblös testű csuprok, fazekak, ahol a fül a perem alól indul (9. kép 6-7.), és több olyan edénytöredék is előkerült, ahol a fülek közvetlenül a peremből indulnak (9. kép 1-2.). Számos agyagkanál töredéke került elő, alakjuk kerekded gömbszelet forma, nyelük rövid, ferdén csatlakozik a fejrészhez (10. kép 6-8.).

A leletanyag elsődleges vizsgálata alapján a települést a Lengyel-kultúra legkésőbbi (III.) fázisába sorolhatjuk.

The most characteristic pieces of the ceramic assemblage are the spouted bowls with thickened edge and horizontally flattened rim (Fig. 7. 1). Similar assemblages are known from several sites around Szombathely,¹² and this bowl type was also found at Nagykanizsa–Inkey-kápolna,¹³ Zalaszentbalázs¹⁴ and Győr–Szabadrétdomb¹⁵. According to Nándor Kalicz, the vessel type occurs only in the latest phase of the Lengyel culture then continued to exist in the Middle Copper Age Balaton-Lasinja culture as well.¹⁶

In the assemblage there are biconical bowls with a sharp or curvier break below the rim decorated with half-globular lugs (Fig. 7. 9; Fig. 8. 1). Biconical cups with a sharp break on the belly line, and decorated with half-globular lugs are also typical (Fig. 8). Two-handled mugs with cylindrical necks and globular bodies, pots with a handle below the rim (Fig. 9. 6-7) and some fragments with a handle starting directly from the rim (Fig. 9. 1-2) also occur. Numerous clay spoons were found too. They have roundish, half-globular shape, and short handles attached obliquely to the head (Fig. 10. 6-8).

Based on the preliminary artifact analysis, the settlement is dated to the latest period (III) of the Lengyel culture.

16 KALICZ 2003, 10.

12 KÁROLYI M.: A korai rézkor emlékei Vas megyében. – The early copper age in County Vas. Szombathely, 1992. Kisnyom, Nádasdi tábla: pl. 14. 2-6, pl. 16. 1; Szombathely-Olad: pl. 35. 1; Jákfa: pl. 37. 6. The author dates these materials to the end of period II of the Lengyel culture.

13 KALICZ 2003, fig. 4. 8-9, fig. 8. 7

14 BÁNFFY, E.: Early Chalcolithic settlement at Zalaszentbalázs-Szólóhegyi mező. *Antaeus* 22 (1995) 71-102. pl. 97/166, pl. 103/218, pl. 104/219-220, pl. 105/225, 232.

15 VIRÁG-FIGLER 2007, fig. 3. 12

16 KALICZ 2003, 10

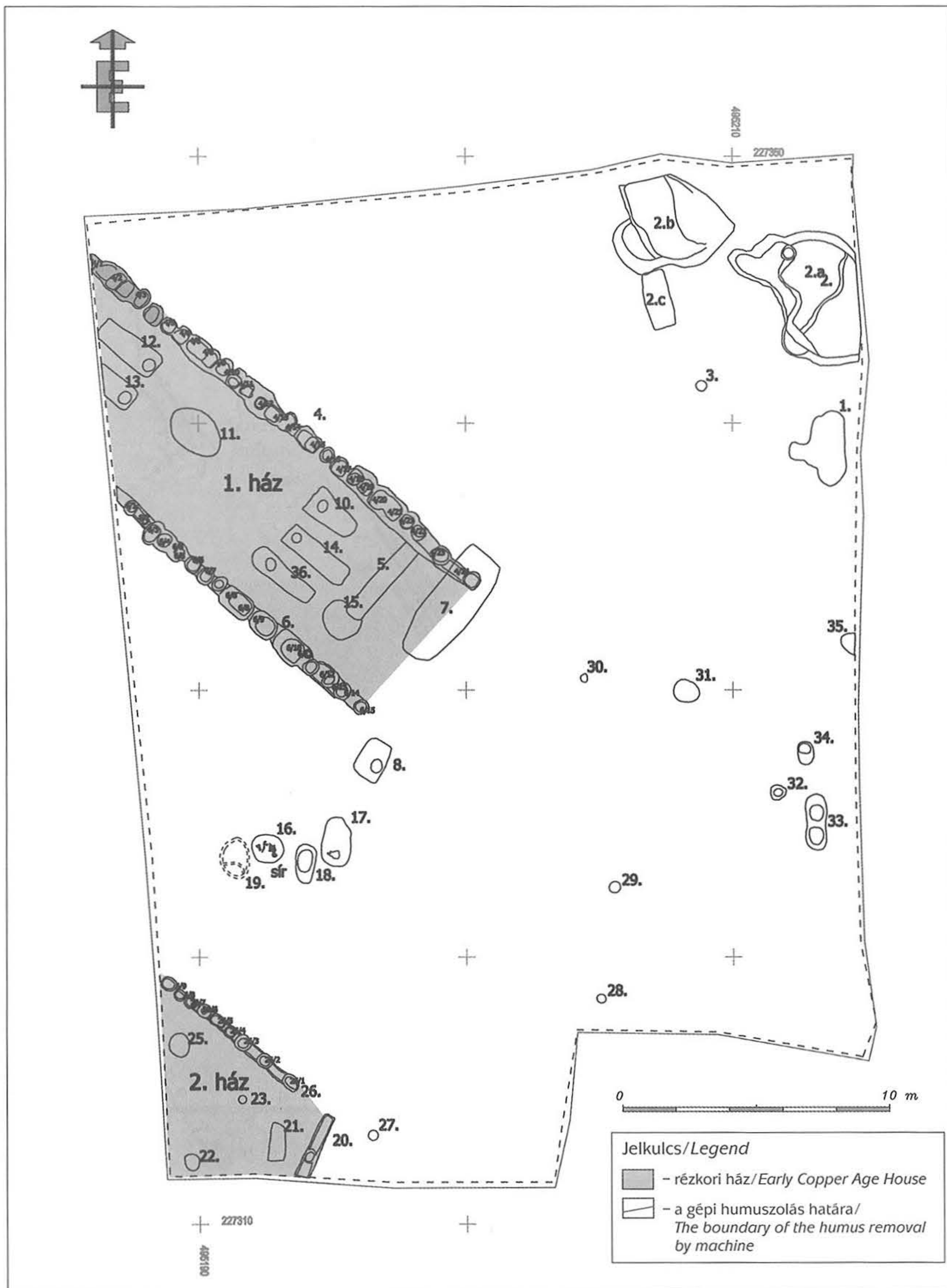
Irodalom • *References*

- KALICZ 2003 KALICZ N.: Az újkőkorszaki és rézkori megtelepedés maradványai a nagykanizsai Inkey-kápolna mellett (Kr. e. 5. évezred első harmadától a 3. évezred első feléig). – Endneolithische und kupferzeitliche Besiedlung bei Nagykanizsa (Inkey-Kapelle). Zalai Múzeum 12 (2003) 7–47.
- VIRÁG-FIGLER 2007 M. VIRÁG, Zs.-FIGLER, A.: Data on the settlement history of the late Lengyel period of Transdanubia on the basis of two sites from the Kisalföld (Small Hungarian Plain). (A preliminary evaluation of the sites Győr-Szabadrétdomb and Mosonszentmiklós-Pálmajor). In: J. K. Kozłowski and P. Raczky (ed.): The Lengyel, Polgár and related cultures in the Middle/Late Neolithic in Central Europe. Kraków 2007, 345–364.
- PAVÚK 2003 PAVÚK, J.: Hausgrundrisse der Lengyel-Kultur in der Slowakei. In: J. Eckert/U. Eisenhauer/A. Zimmermann (ed.): Archäologische Perspektiven – Analysen und Interpretationen im Wandel. Festschrift für Jens zum 60. Geburtstag. Rahden/Westf. 2003, 455–469.
- REGENYE 2004 REGENYE J.: Háztípusok és településszerkezet a késő lengyeli kultúrában veszprémi és szentgáli példák alapján (House types and settlement structure in the late Lengyel culture, based in the examples at Veszprém and Szentgál) VMMK 23 (2004) 25–47.

1. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Az ásatás 1:10000-es térképen

Fig. 1: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. The excavated area on a map of 1:10.000

2. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Összesítő helyszínrajz

Fig. 2: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Layout map

3. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. 1. ház

Fig. 3: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. House no. 1

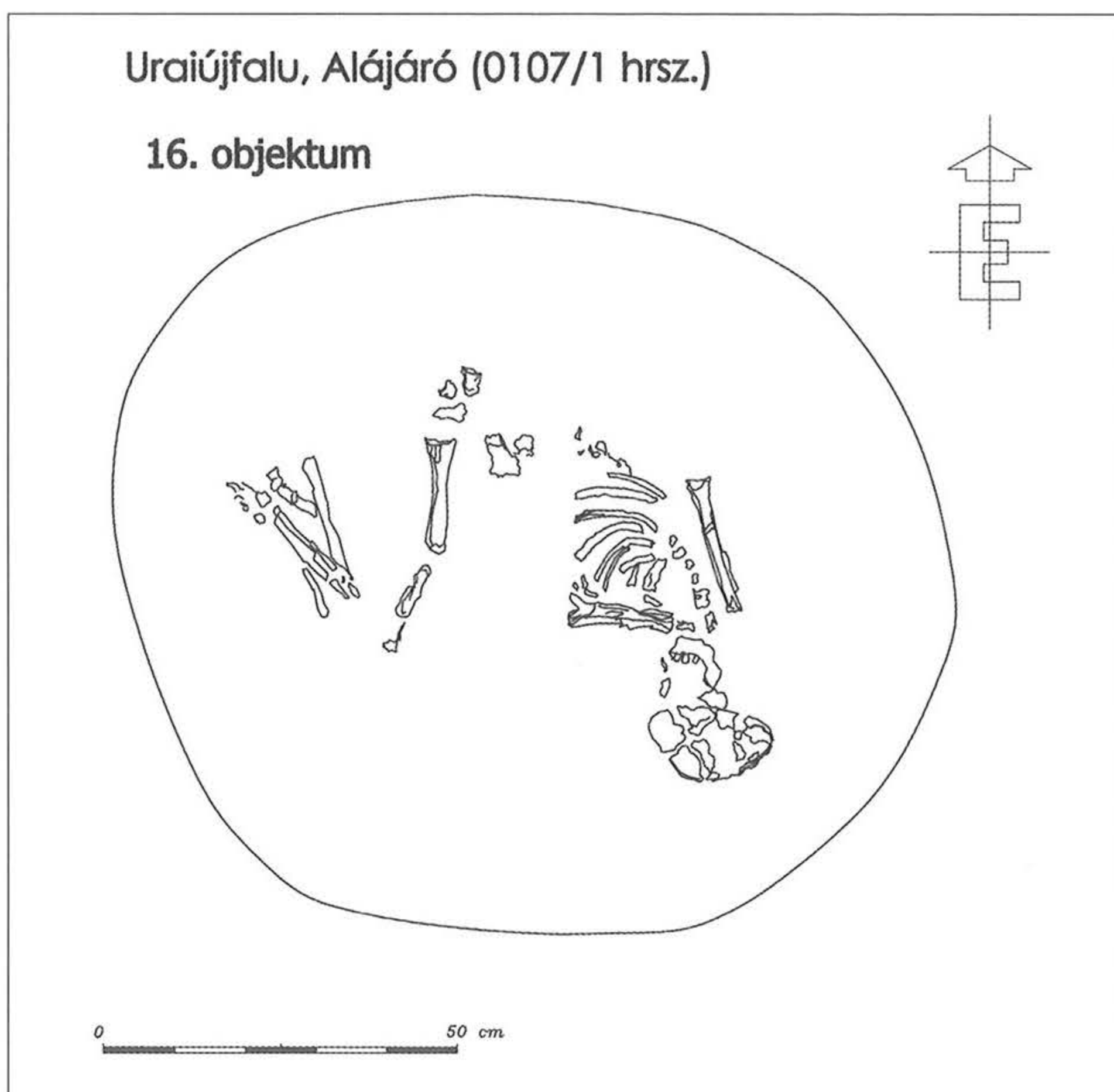

4. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. 2. ház

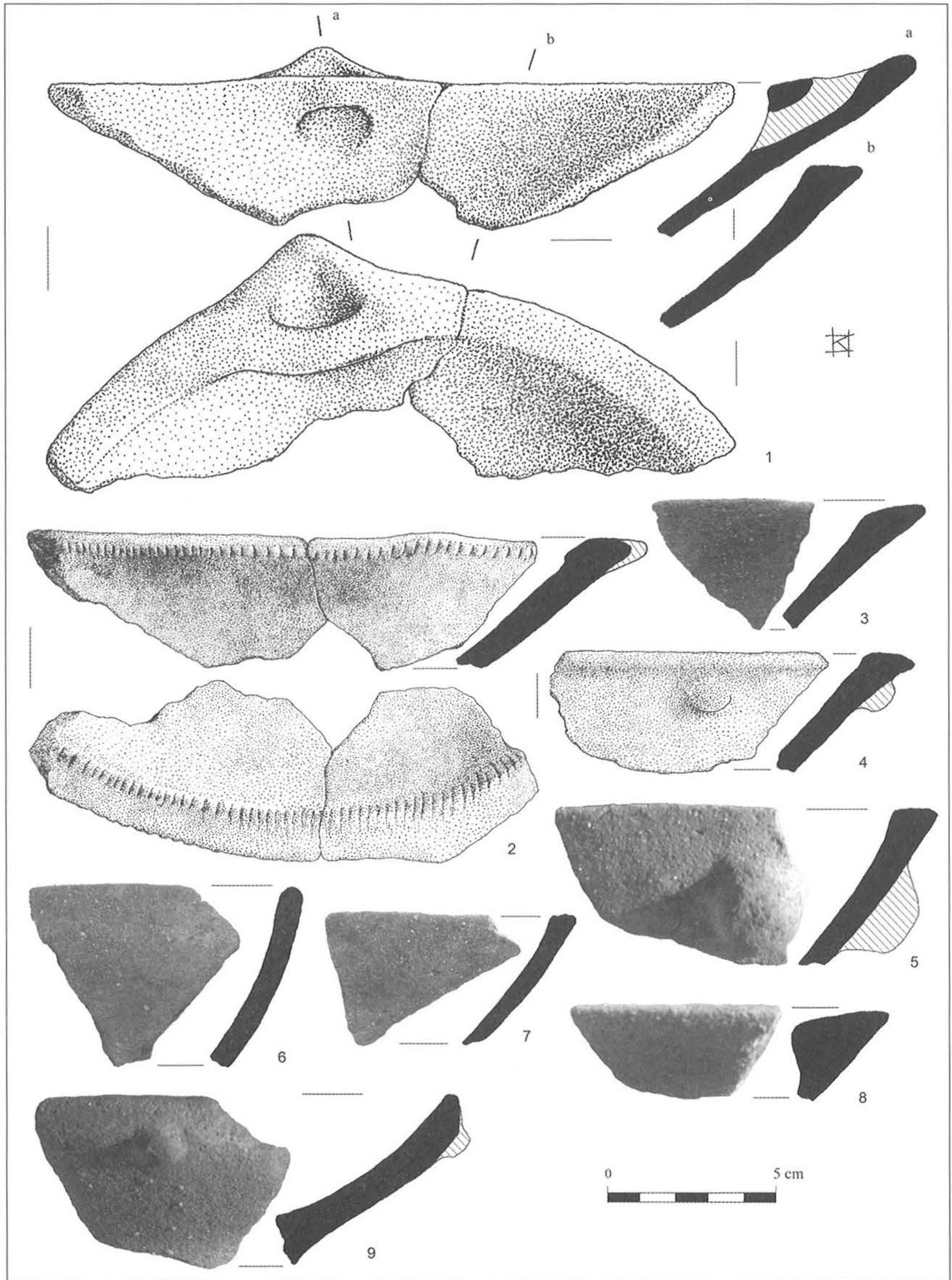
Fig. 4: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. House no. 2

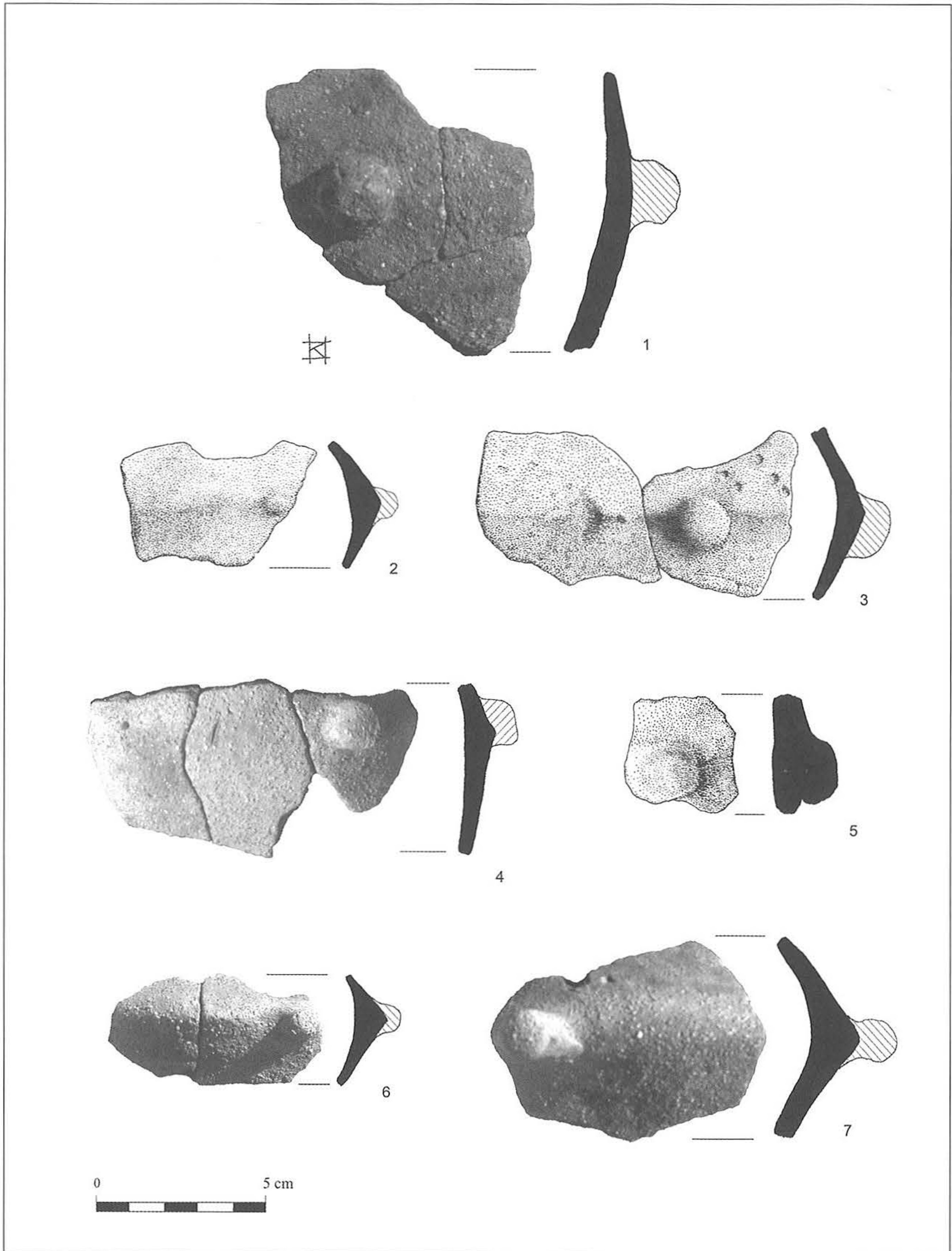
5. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Tapasztásdarabok az 1. házból
Fig. 5: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Plaster fragments from house no. 1

6. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. 16. objektum, sír
Fig. 6: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Feature 16, a burial

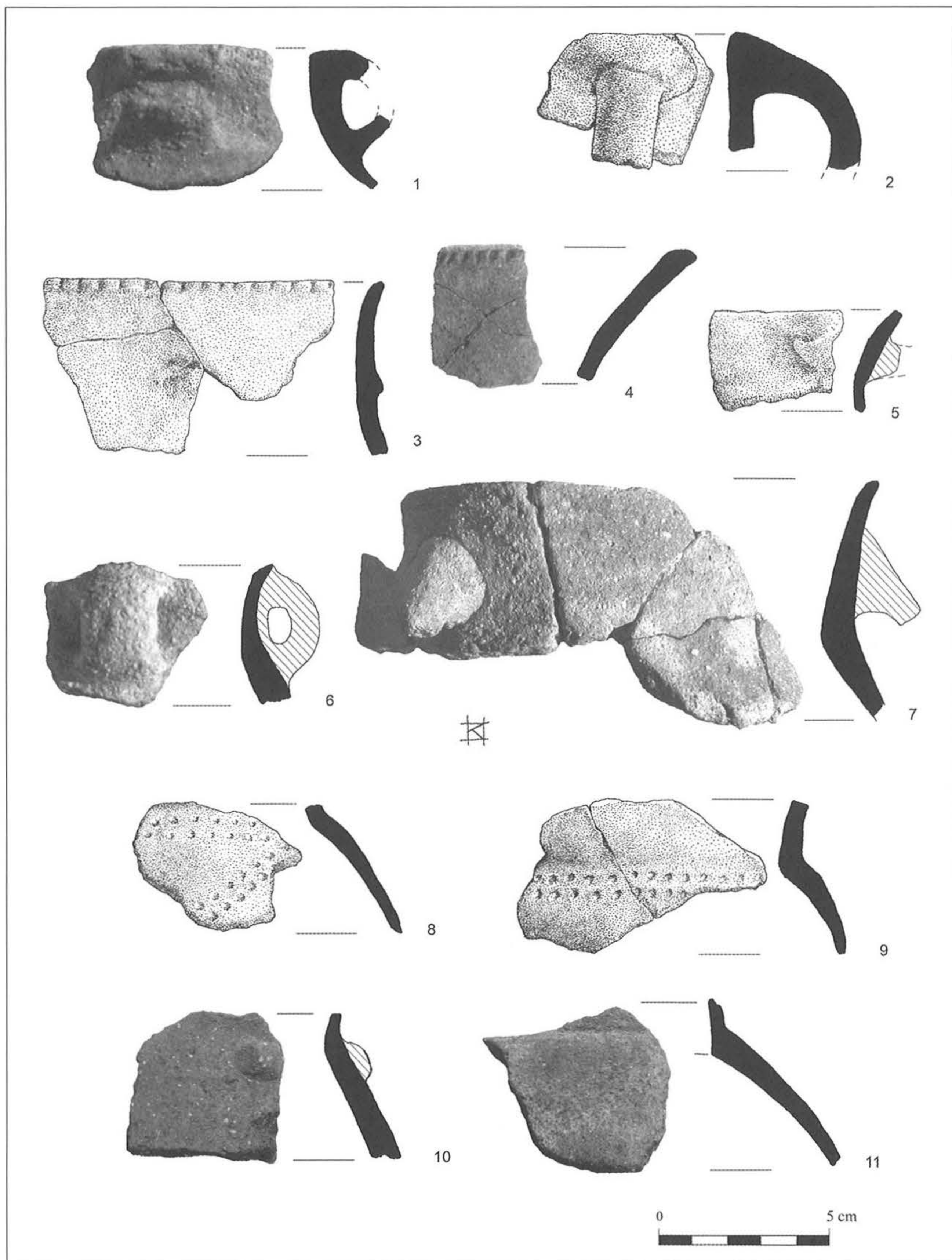

7. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Leletanyag
 Fig. 7: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Artifacts

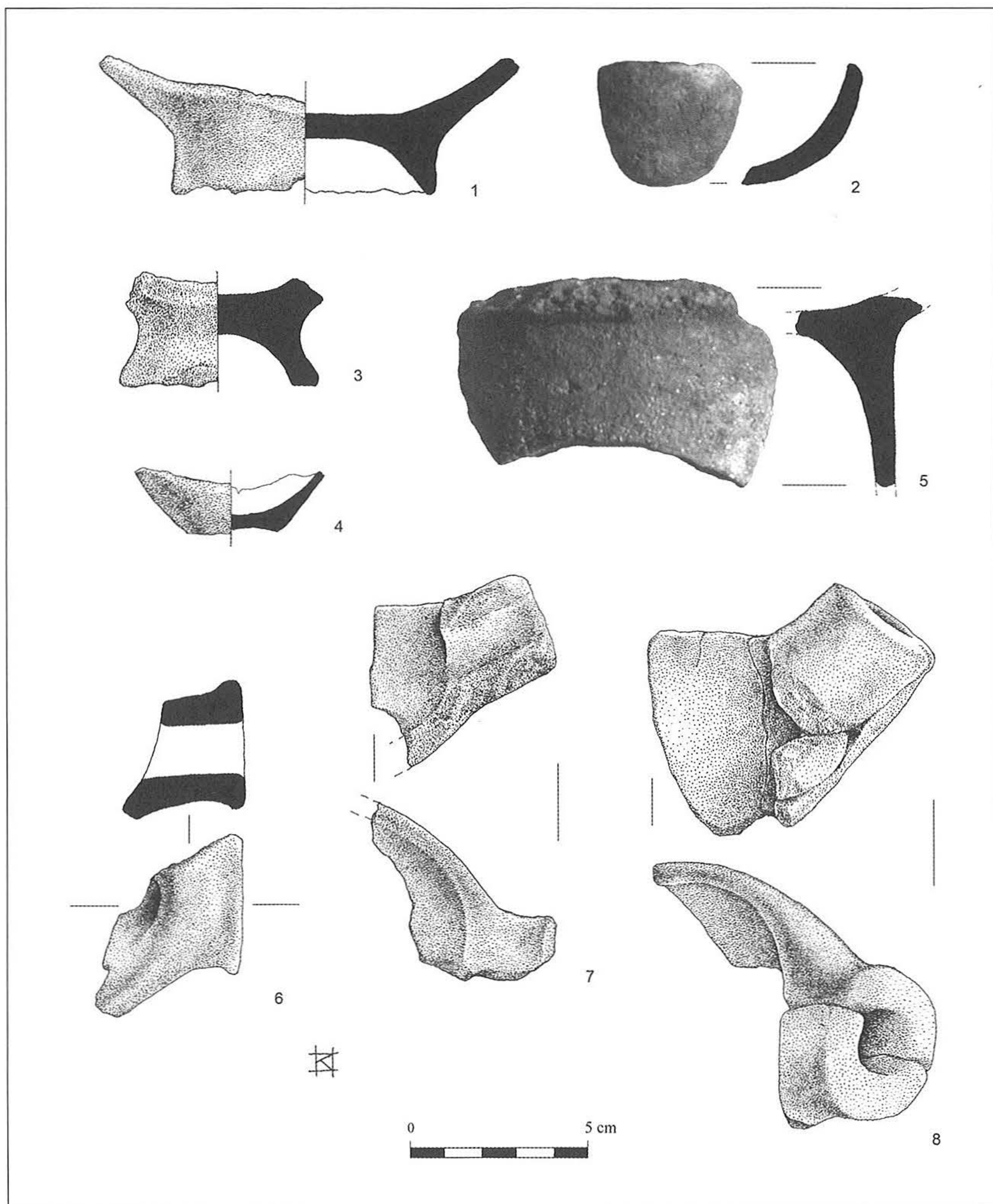
8. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Leletanyag

Fig. 8: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Artifacts

9. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Leletanyag

Fig. 9: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Artifacts

10. kép: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Leletanyag

Fig. 10: Uraiújfalu, Alájáró-dűlő. Artifacts